

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
КІРОВОГРАДСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

28.02.2017

м. Кіровоград

№ 01-11/1 -рк/к

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях Кіровоградського обласного управління лісового та мисливського господарства,

ВСТАНОВИЛА:

З метою дослідження ринку дров, які реалізуються населенню для побутових потреб, до державних підприємств лісового та мисливського господарства, які здійснюють діяльність на території Кіровоградської області та підпорядковані Кіровоградському обласному управлінню лісового та мисливського господарства (далі - Кіровоградське обласне управління лісового та мисливського господарства, або Управління), було надіслано вимоги щодо рівнів роздрібних цін на дрова, що відпускається населенню для побутових потреб, та обґрунтування їх встановлення.

Аналізом наданих вищевказаними підприємствами матеріалів встановлено, що дії суб'єктів господарювання на ринку дров, що реалізуються населенню для побутових потреб, при встановленні цін на дрова, містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Відповідно Положення про Кіровоградське обласне управління лісового та мисливського господарства, затвердженого Наказом Державного агентства лісових ресурсів України 12.11.2012 №402 (далі-Положення), Управління підпорядковується Держлісагенству України та є його територіальним відділенням.

Згідно Розділу 4 Положення Управління відповідно до покладених на нього завдань здійснює, зокрема:

- державний контроль за додержанням норм, правил та інших нормативно-правових актів з ведення лісового господарства;
- управління об'єктами державної власності в межах повноважень, зазначених законодавством;
- реалізує державну політику в галузі лісового господарства та вносить Держлісагенству України пропозиції щодо вдосконалення законодавства з питань регулювання відносин у сфері лісового господарства;
- координує діяльність підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління Держлісагенства України;

Відповідно до пункту 15 Положення, Управління утворюється у порядку, передбаченому статтею 21 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади».

Як передбачено пунктом 16 Положення, Управління є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в органах Державної казначейської служби України та установах банків.

Кіровоградське обласне управління лісового та мисливського господарства згідно з виписки з ЄДРПОУ є юридичною особою, та зареєстровано 18.07.2007, дата запису 05.02.2013, номер запису 1 444 145 0000 008439, місцезнаходження: 25006, Кіровоградська обл., м. Кропивницький, вул. Тараса Карпи, 76.

Основним видом економічної діяльності Управління є: Державне управління загального характеру, код за КВЕД 84.11.

Управління, у розумінні статті 1 розділу 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є органом влади.

До сфери управління Кіровоградського обласного управління лісового та мисливського господарства входять 8 підприємств:

- державне підприємство «Голованівське лісове господарство», вул. Леніна, 87, смт. Голованівськ, Кіровоградська область, 26500;

- державне підприємство «Долинське лісове господарство», вул. Радянська 1-а, Кіровоградська область, 28500;

- державне підприємство «Олександрівське лісове господарство», вул. Магістральна, 4, смт. Олександрівка, Кіровоградська область, 27300;

- державне підприємство «Оникіївське лісове господарство», смт. Оникієве, Кіровоградська область, 26244;

- державне підприємство «Онуфріївське лісове господарство», вул. Першотравнева, 1-а, смт. Онуфріївка, Кіровоградська область, 28100;

- державне підприємство «Світловодське лісове господарство», вул. Комсомольська, 37, м. Світловодськ, Кіровоградська область, 27500;

- державне підприємство «Чорноліське лісове господарство», пров. Шкільний, 1, с. Водяне, Знаменський р-н, Кіровоградська область, 27413;

- дослідно-селекційний лісовий парк «Веселі Буковеньки», с. Іванівка, Долинський р-н, Кіровоградська область, 28513.

У ході проведеного дослідження у справі №37-ВДР/11-15, розпочатої за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції у діях ДП «Голованівське лісове господарство» встановлено наступне.

ДП «Голованівське лісове господарство» згідно з довідкою з ЄДРПОУ №684409 є юридичною особою та зареєстроване Голованівською районною державною адміністрацією Кіровоградської області 30.05.1994, номер запису 1 426 107 0015 000103, ідентифікаційний код 351455100, місцезнаходження: 26500, Кіровоградська обл., Голованівський р-н, вул. Леніна, 87.

Підприємство є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

ДП «Голованівське лісове господарство» у 2014, 2015 роках займало монопольне (домінуюче) становище на ринку дров, що реалізуються населенню для побутових потреб у Голованівському, Ульянівському, Гайворонському та Вільшанському районах Кіровоградської області з часткою понад 35 відсотків. Становище підприємства на цьому ринку є сталим і не змінилося у 2016 році.

ДП «Голованівське лісове господарство» формує ціни на дрова, що реалізуються населенню для побутових потреб, також, за допомогою цінових коефіцієнтів виходячи з цін, які сформовані підприємством на еталон. Вказане не відповідає вимогам Розпорядження голови Кіровоградської обласної державної адміністрації від 20.11.2006р. №693-р «Про встановлення торговельних надбавок та нормативу рентабельності при реалізації паливно-енергетичних ресурсів, що відпускаються населенню для побутових потреб» (далі - Розпорядження від 20.11.2006р. №693-р).

Цим Розпорядженням встановлено торговельну надбавку на вугілля, вугільні брикети, дрова у розмірі 40 відсотків до ціни придбання з урахуванням витрат на перевезення вугілля, вугільних брикетів, дров до складу паливно-постачальницького підприємства (організації), та норматив рентабельності на дрова у розмірі 3 відсотки до виробничої собівартості дров, що реалізуються населенню на умовах франко-лісосіка, франко-верхній склад (просіка, лісова дорога, та інше).

При формуванні цін на дрова, що реалізуються населенню для побутових потреб, ДП «Голованівське лісове господарство» не складались планові калькуляції виробничої собівартості дров, та не застосовувався норматив рентабельності 3 відсотка, і таким чином, не було обґрунтовано рівні цін на сортименти «техсировина для населення» та «дрова паливні для населення», які перевищують на 7,1-63,1 відсотки ціни, встановлені підприємством на сортимент «дрова паливні для населення змішаних порід».

Також, ДП «Голованівське лісове господарство» було введено у дію ціни а лісопродукцію, у тому числі, дрова, що реалізуються населенню для побутових потреб, раніше дати затвердження відповідних наказів.

Рішенням адміністративної колегії Кіровоградського обласного територіального відділення від 30.06.2016 №8-р/к у справі №37-ВДР/11-15 дії ДП «Голованівське лісове господарство», які полягають у встановленні економічно необґрунтованих цін на дрова, що реалізуються населенню для побутових потреб у Голованівському, Ульяновському, Гайворонському та Вільшанському районах Кіровоградської області, та передчасному введенні в дію наказів про їх застосування, визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною 1, пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку дров, що реалізуються населенню для побутових потреб, шляхом вчинення дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, встановлення таких цін та умов придбання товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

На ДП «Голованівське лісове господарство» накладено штраф в розмірі 68 тис. грн. та зобов'язано усунути порушення законодавства про захист економічної конкуренції шляхом приведення цін на дрова до економічно обґрунтованого рівня. Підприємством ці зобов'язання було виконано.

У ході проведеного дослідження у справі №13-ВДР/05-16, розпочатої за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції у діях ДП «Чорноліське лісове господарство» встановлено наступне.

ДП «Чорноліське лісове господарство» згідно з довідкою з ЄДРПОУ №292414 є юридичною особою та зареєстроване реєстраційною службою Знамянського міськрайонного управління юстиції Кіровоградської області, дата останньої реєстрації

08.07.2013, номер запису 1 443 107 0022 000863, ідентифікаційний код 00992214, місцезнаходження: 27431, Кіровоградська обл., Знам'янський р-н, с. Богданівна, вул. Київське шосе, буд. 1.

ДП «Чорноліське лісове господарство» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Виходячи з наведеного, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ДП «Чорноліське лісове господарство» у 2014, 2015 роках займало монопольне (домінуюче) становище на ринку дров, що реалізуються населенню для побутових потреб в територіальних межах Знам'янського району Кіровоградської області з часткою понад 35 відсотків. Становище підприємства на цьому ринку є еталімом і не змінилося у 2016 році.

Підприємством формуються та затверджуються наказами ціни на базовий (еталонний) сортимент (для ДП «Чорноліське лісове господарство» еталоном є – дуб пиловник 3 сорту довжиною 1-6 м, діаметром 26-35 см) виходячи з цін, що склалися на аукціоні.

Протягом 2014-2015р.р. вартість еталону (без ПДВ) зросла на 162%. Чинниками збільшення цін на лісопродукцію (еталон) були: повна собівартість виробництва продукції, яка, за рахунок включення до собівартості у січні 2015 року адміністративних витрат та витрат на збут, зросла на 12,5 відсотків (виробнича собівартість не змінювалась), та рентабельність, яка збільшилась у 5,4 рази (у розрахунку до повної собівартості еталону) та у 6,3 рази (у розрахунку до виробничої собівартості еталону).

При сталій виробничої собівартості лісопродукції (еталону), ціни на дрова технологічні (без ПДВ) збільшились, починаючи з квітня 2015 року на 15,4-66,7%, а ціни на дрова паливні зросли - з липня 2015 року на 15,4-30%.

Найбільше зросли (на 66,7%) ціни на дрова технологічні твердих порід (без ПДВ), обсяг реалізації яких населенню є найвищим (у загальному обсязі реалізації дров населенню протягом 2014-2015 років частка реалізації цього сортименту становить 82,1%.

Головним чинником зростання цін на лісопродукцію, у тому числі цін на дрова, що реалізувались цим підприємством населенню, була рентабельність. При цьому, найбільше зростали ціни на дрова технологічні твердолистяних порід, які користуються найвищим попитом населення.

Вказане не відповідає вимогам Розпорядження від 20.11.2006р. №693-р, згідно якого, суб'єкт господарювання, який реалізує дрова населенню для побутових потреб, формує ціни на дрова виходячи з виробничої собівартості дров та рентабельності 3 відсотка.

Крім того, ДП «Чорноліське лісове господарство» вводилися у дію ціни на лісопродукцію, у тому числі, дров'яну, раніше дати затвердження відповідних наказів по підприємству, що призвело до застосування необґрунтованих цін на дрова.

Рішенням адміністративної колегії Кіровоградського обласного територіального відділення від 24.01.2017 №1-р/к у справі №13-ВДР/05-16 дії ДП «Чорноліське лісове господарство», які полягають у встановленні економічно необґрунтованих цін на дрова, які реалізуються населенню для побутових потреб в Знам'янському районі Кіровоградської області шляхом недотримання вимог Розпорядження голови Кіровоградської обласної державної адміністрації від 20.11.2006р. №693-р, визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною 1, пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України «Про

захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку дров, що реалізуються населенню для побутових потреб, шляхом вчинення дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, та встановлення таких цін придбання товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

На ДП «Чорноліське лісове господарство» накладено штраф в розмірі 68 тис. грн. У ході розгляду справи підприємством самостійно усунуто порушення.

Також, за вищевказаними ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції територіальним відділенням було внесено рекомендації адміністративної колегії Кіровоградського обласного територіального відділення від 22.09.2016 №01-11/22р/к ДП «Олександрівське лісове господарство».

ДП «Олександрівське лісове господарство», згідно витягу з ЄДРПОУ від 21.06.2016 №035-551, є юридичною особою та зареєстроване реєстраційною службою Олександрівського районного управління юстиції Кіровоградської області, дата первинної реєстрації 09.10.1989, дата останньої реєстрації 16.12.2015, номер запису 1 436 107 001 500 0084, ідентифікаційний код 05396899, місцезнаходження: 27300, Кіровоградська обл., Олександрівський р-н, смт. Олександрівка, вул. Магістральна, буд. 4.

ДП «Олександрівське лісове господарство» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Підприємство здійснює діяльність на території Олександрівського та Новомиргородського адміністративних районів Кіровоградської області, де розташовані лісництва підприємства. ДП «Олександрівське лісове господарство» відпускає населенню дрова для побутових потреб.

У загальній кількості реалізованої ДП «Олександрівське лісове господарство» у 2014-2015 роках дров населенню для побутових потреб, обсяг реалізації (обмеженому колу населення) сортиментів: «дрова паливні» твердолистяних, м'яколистяних та хвойних порід, становив 6,3 відсотка.

За таких обставин, більшість населення придбало протягом 2014-2015 років у ДП «Олександрівське лісове господарство» дрова для побутових потреб у вигляді сортиментів: «дров'яна деревина для технологічних потреб» твердолистяних, м'яколистяних та хвойних порід, обсяг яких до загального обсягу реалізованих дров становив 93,7 відсотка.

Підприємством формуються та затверджуються наказами ціни на базовий (еталонний) сортимент (для ДП «Олександрівське лісове господарство» (еталоном є – дуб пиловик 3 сорту, діаметром 26-35 см), виходячи з цін, що склалися на аукціоні, та розробляється шкала цінових коефіцієнтів.

ДП «Олександрівське лісове господарство» формує ціни на дрова, що реалізуються населенню для побутових потреб, за допомогою цінових коефіцієнтів виходячи з цін, які сформовані підприємством на еталон, що не відповідає вимогам Розпорядження від 20.11.2006р. №693-р.

Порівнянням цін на дрова сортиментів «дров'яна деревина для технологічних потреб» твердолистяних, м'яколистяних та хвойних порід до цін сортиментів «дрова паливні» твердолистяних, м'яколистяних, та хвойних порід, встановлено, що дрова, які були реалізовані ДП «Олександрівське лісове господарство» більшості населення, дорожче на 32,5-40,5 відсотків у 2014 році, та на 35,7-194,1 відсотків у 2015 році, дров реалізованих обмеженому колу населення. Ціни на дрова сортиментів «дров'яна

деревина для технологічних потреб» твердолистяних, м'яколистяних та хвойних порід збільшились протягом 2014-2015 років на 72,7-81,8 відсотків, у той час коли ціни на сортименти «дрова паливні» твердолистяних, м'яколистяних та хвойних порід зросли протягом того ж періоду на 2,4-15,7 відсотків.

Чинниками збільшення цін на лісопродукцію (еталон) є: собівартість виробництва продукції, яка протягом 2014-2015 років зросла на 8 відсотків, та норматив рентабельності, який у вказаний період збільшився у 8 разів.

Відтак, ДП «Олександрівське лісове господарство» сформовано та затверджено економічно необґрунтовані (завищені) ціни на дрова, що реалізуються населенню для побутових потреб без формування планових калькуляцій собівартості продукції, та без застосування нормативу рентабельності 3 відсотки, згідно Розпорядження від 20.11.2006р. №693-р.

Крім того, ДП «Олександрівське лісове господарство» введено у дію ціни на лісопродукцію, у тому числі, дров'яну раніше дати затвердження відповідних наказів.

Вищевказаними рекомендаціями зобов'язано ДП «Олександрівське лісове господарство» привести ціни на дрова, що реалізуються населенню для побутових потреб до економічно обґрунтованого рівня. Підприємство листом від 02.12.2016 №01-06/423 повідомило територіальне відділення про виконання рекомендацій.

Таким чином, бездіяльність Кіровоградського обласного управління лісового та мисливського господарства (25006, Кіровоградська обл., м. Кропивницький, вул. Тараса Карпи, 76, код ЄДРПОУ 3519289), яка, зокрема, полягає у відсутності контролю за додержанням вимог розпорядження голови Кіровоградської обласної державної адміністрації від 20.11.2006р. №693-р «Про встановлення торговельних надбавок та нормативу рентабельності при реалізації паливно-енергетичних ресурсів, що відпускаються населенню для побутових потреб», що призвела до вчинення зазначеними підвідомчими підприємствами порушень конкурентного законодавства, передбачених пунктом 2 статті 50, частиною 1, пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності органу влади, що полягає у створенні умов для вчинення порушення конкурентного законодавства цими підприємствами.

З метою недопущення в подальшому дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія територіального відділення:

РЕКОМЕНДУЄ:

Кіровоградському обласному управлінню лісового та мисливського господарства (25006, Кіровоградська обл., м. Кропивницький, вул. Тараса Карпи, 76, код ЄДРПОУ 3519289) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунути причини виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, шляхом вжиття заходів щодо дієвого контролю підвідомчих підприємств в частині унеможливлення встановлення останніми економічно необґрунтованих цін на дрова, що реалізуються населенню для побутових потреб.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані. Про

результати розгляду Рекомендацій необхідно повідомити Кіровоградське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у десятиденний строк з дня їх отримання та надати інформацію щодо вжитих заходів по підвідомчих підприємства до 01 квітня 2017 року.

Відповідно до третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова адміністративної колегії -
в.о. голови обласного
територіального відділення

Л.Кондратенко